

ΕΡΩΤΗΣΗ

**ΠΡΟΣ: : Α. Την κ. Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
Β. Τον κ. Υπουργό Εσωτερικών**

ΘΕΜΑ: «Σκανδαλώδης καθυστέρηση και αδιαφάνεια στο πρόγραμμα ΤΕΒΑ με επιπτώσεις στους οικονομικά αδύναμους πολίτες»

Το πρόγραμμα του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ) αποτελεί κρίσιμο πυλώνα για την υποστήριξη χιλιάδων οικονομικά αδύναμων πολιτών μέσω της διανομής τροφίμων και βασικής υλικής συνδρομής, συμβάλλοντας στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Το ΤΕΒΑ λειτουργεί σε πάνω από 600 σημεία διανομής στην Ελλάδα, με στόχο την αντιμετώπιση της ακραίας φτώχειας μέσω επισιτιστικής και βασικής υλικής συνδρομής. Κατά μέσο όρο κάθε μήνα εξυπηρετούνται περισσότεροι από 400 000 πολίτες, ενώ συνολικά, από την έναρξη του προγράμματος έχουν ωφεληθεί πάνω από 1 εκατ. άτομα έως σήμερα. Επιπλέον, οι δομές του ΤΕΒΑ καλύπτουν περίπου μισό εκατομμύριο άτομα ταυτόχρονα.

Ενταγμένο στο ΕΣΠΑ 2021–27 μέσω του ΟΠΕΚΑ, στο «Ανθρώπινο Δυναμικό & Κοινωνική Συνοχή», με συνολικό προϋπολογισμό 400 εκατ. Ευρώ. Ενδεικτικά, ο διαγωνισμός στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, με προϋπολογισμό 17.700.000€ + ΦΠΑ για τριετή περίοδο, προοριζόταν να καλύψει τις ανάγκες περίπου 10.000 ευάλωτων νοικοκυριών, ενισχύοντας την κοινωνική συνοχή και την αξιοπρεπή διαβίωση.

Ωστόσο, σύμφωνα με την ανακοίνωση της Ένωσης Περιφερειών Ελλάδας (17 Ιουνίου 2025), όλοι οι διαγωνισμοί του ΤΕΒΑ μέσω των Περιφερειών ματαιώθηκαν, χωρίς οι Περιφέρειες να φέρουν ευθύνη. Η ματαίωση αποδίδεται σε πρότυπα τεύχη δημοπράτησης, καταρτισμένα από τη Διαχειριστική Αρχή του ΟΠΕΚΑ, τα οποία

κρίθηκαν από το Ελεγκτικό Συνέδριο ότι περιορίζουν τον ανταγωνισμό μεταξύ οικονομικών φορέων, οδηγώντας στην απόρριψη των συμβάσεων σε όλες τις 13 Περιφέρειες.

Αξίζει να σημειωθεί σχετικά ότι, σύμφωνα με τον Περιφερειάρχη Στερεάς Ελλάδας, κ. Φάνη Σπανό, κατά τη συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου στις 13 Ιουνίου 2025, τα προβληματικά τεύχη οφειλόταν σε λάθη του Υπουργείου, ενώ οι Περιφέρειες δεν είχαν περιθώρια να κάνουν αλλαγές, διότι διαφορετικά θα δημιουργούνταν πρόβλημα με τη διαχειριστική αρχή του ΟΠΕΚΑ. Ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι αυτή η δικαιολογία είναι επίσης προβληματική, καθώς και οι ίδιες οι Περιφέρειες οφείλουν να διασφαλίζουν τη νομιμότητα και τη διαφάνεια, προκύπτει σαφής ευθύνη τόσο της κεντρικής διοίκησης, όσο και της διαχειριστικής αρχής. Αντίστοιχη είναι η εικόνα και στις άλλες Περιφέρειες, όπου οι διαγωνισμοί κρίθηκαν ελαττωματικοί από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

Πράγματι, το Ελεγκτικό Συνέδριο ακύρωσε τους διαγωνισμούς, κρίνοντας ότι οι όροι των προτύπων τευχών δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις διαφάνειας και ανταγωνισμού, κάτι που δημιουργεί υποψίες σκανδάλου ευνοϊκής μεταχείρισης. Εξάλλου, οι ματαιώσεις των διαγωνισμών έχουν προκαλέσει την απώλεια επισιτιστικής υλικής βοήθειας μέσω της διανομής τροφίμων και υλικών, αφήνοντας χιλιάδες δικαιούχους, συμπεριλαμβανομένων οικογενειών με παιδιά, ηλικιωμένων και ατόμων με αναπηρίες, χωρίς την απαραίτητη στήριξη. Η καθυστέρηση αυτή, διάρκειας σχεδόν δύο ετών, έχει επιδεινώσει την επισιτιστική ανασφάλεια και έχει αφήσει ευάλωτες ομάδες χωρίς τα απαραίτητα εφόδια.

Η απαράδεκτη αυτή καθυστέρηση στο πρόγραμμα ΤΕΒΑ υπογραμμίζει ευρύτερα διαχειριστικά προβλήματα σε κεντρικό επίπεδο. Ενδεικτικά, η έλλειψη σαφούς χρονοδιαγράμματος για την επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού, η απουσία εναλλακτικών μέτρων και η περιορισμένη διαφάνεια ως προς τους λόγους της ματαίωσης εγείρουν ερωτήματα για την αποτελεσματικότητα του σχεδιασμού και την προτεραιότητα που δίνεται στην κοινωνική πρόνοια. Επιπλέον, η Διαχειριστική Αρχή του ΟΠΕΚΑ, στις αρχές Ιουνίου 2025, ζήτησε τη διακοπή κάθε περαιτέρω

ενέργειας και τη ματαίωση των διαγωνισμών, ενημερώνοντας ότι θα αποσταλεί νέο πρότυπο τεύχος διακήρυξης, χωρίς ωστόσο να δοθεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα.

Επισημαίνεται ότι κατά την ίδια συνεδρίαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Στερεάς Ελλάδας στις 13 Ιουνίου 2025, αποφασίστηκε με ευρύτατη πλειοψηφία η επανάληψη της διαγωνιστικής διαδικασίας σύμφωνα με τις επισημάνσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου και η άμεση διερεύνηση δυνατότητας υλοποίησης μεταβατικού προγράμματος ενίσχυσης των δικαιούχων από οποιαδήποτε πρόσφορη χρηματοδοτική πηγή, ενώ προτάθηκε επίσης η αντικατάσταση της διανομής τροφίμων σε σακούλες με επιταγές, ώστε να ενισχυθεί η αξιοπρέπεια των δικαιούχων και να αποφευχθεί η εκμετάλλευση της διαδικασίας για πολιτικούς σκοπούς. Και πάλι, η εικόνα ειδικά στην Περιφέρεια της Στερεάς Ελλάδας είναι ενδεικτική του προβλήματος που επεκτείνεται πανελλαδικά.

Επειδή, οι κοινωνικές επιπτώσεις της συνεχιζόμενης καθυστέρησης του προγράμματος ΤΕΒΑ είναι ιδιαίτερα σοβαρές:

- **Επισιτιστική ανασφάλεια:** Η διακοπή της διανομής τροφίμων για σχεδόν δύο χρόνια επιβαρύνει τα ευάλωτα νοικοκυριά, τα οποία εξαρτώνται από το ΤΕΒΑ για την κάλυψη βασικών διατροφικών αναγκών.
- **Ψυχολογική και κοινωνική επιβάρυνση:** Η αβεβαιότητα και η έλλειψη στήριξης εντείνουν το άγχος και την απομόνωση, ιδιαίτερα σε οικογένειες με περιορισμένους πόρους.
- **Αύξηση ανισοτήτων:** Η καθυστέρηση πλήττει δυσανάλογα τις πιο ευάλωτες ομάδες, όπως μονογονεϊκές οικογένειες, άνεργους και κατοίκους απομακρυσμένων περιοχών της Περιφέρειας, επιδεινώνοντας τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού.
- **Απώλεια εμπιστοσύνης:** Η επανειλημμένη ματαίωση διαγωνισμών, λόγω φωτογραφικών όρων και συναφών διαχειριστικών λαθών, υπονομεύει την εμπιστοσύνη των πολιτών στις κρατικές δομές και την ικανότητα της Πολιτείας να ανταποκριθεί στις δεσμεύσεις της.

Επειδή, η Πολιτεία οφείλει να δράσει άμεσα για την αποκατάσταση της λειτουργίας του προγράμματος ΤΕΒΑ, διασφαλίζοντας την αξιοπρεπή διαβίωση των δικαιούχων και την κοινωνική συνοχή.

Επειδή, για τον σκοπό αυτό απαιτούνται συγκεκριμένα μέτρα, όπως:

- Άμεση επαναπροκήρυξη των διαγωνισμών ΤΕΒΑ με νέα πρότυπα τεύχη διακήρυξης, πλήρως συμμορφούμενα με τις επισημάνσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, και σαφές χρονοδιάγραμμα.
- Υλοποίηση μεταβατικού προγράμματος ενίσχυσης των δικαιούχων, μέσω χρηματοδότησης από εθνικούς ή περιφερειακούς πόρους.
- Εξέταση της δυνατότητας διανομής επιταγών αντί τροφίμων, για την ενίσχυση της αξιοπρέπειας των δικαιούχων και την αποτροπή πολιτικής εκμετάλλευσης.
- Ενίσχυση της διαφάνειας μέσω τακτικής ενημέρωσης των πολιτών και των τοπικών αρχών για την πρόοδο του προγράμματος.
- Διυπουργική συνεργασία για την αντιμετώπιση διαχειριστικών προβλημάτων και την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των Περιφερειών, του ΟΠΕΚΑ και Υπουργείου.
- Ενίσχυση των συνοδευτικών μέτρων του ΤΕΒΑ, όπως συμβουλευτικές υπηρεσίες και προγράμματα κοινωνικής ένταξης, για την ολιστική στήριξη των δικαιούχων,

Ερωτώνται οι αρμόδιοι Υπουργοί:

1. Ποιοι είναι οι συγκεκριμένοι λόγοι που οδήγησαν στη σύνταξη «φωτογραφικών» πρότυπων τευχών δημοπράτησης από τη Διαχειριστική Αρχή του ΟΠΕΚΑ, τα οποία απορρίφθηκαν από το Ελεγκτικό Συνέδριο; Υπήρξαν ενδείξεις ευνοϊκής μεταχείρισης συγκεκριμένων αναδόχων;
2. Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα για την αποστολή των νέου πρότυπων τευχών διακήρυξης και την επαναπροκήρυξη των διαγωνισμών, ώστε να ξεκινήσει η διανομή τροφίμων και βασικής υλικής συνδρομής στους δικαιούχους;
3. Πώς θα αντιμετωπιστούν οι κοινωνικές επιπτώσεις της διετούς καθυστέρησης, ιδιαίτερα για τις ευάλωτες ομάδες, όπως οικογένειες με παιδιά, ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρίες;

4. Ειδικότερα, ποια συγκεκριμένα μέτρα προτίθεται να λάβει η Κυβέρνηση για την υλοποίηση μεταβατικού προγράμματος ενίσχυσης των δικαιούχων, όπως η χρηματοδότηση από εθνικούς ή περιφερειακούς πόρους ή η συνεργασία με τοπικούς φορείς και ΜΚΟ;
5. Πώς σχεδιάζει η Κυβέρνηση να αποτρέψει παρόμοιες ματαιώσεις στο μέλλον, εξασφαλίζοντας διαφάνεια και ανταγωνισμό στους διαγωνισμούς, και πώς θα ελεγχθεί η διαδικασία σύνταξης των νέων τευχών δημοπράτησης;
6. Προτίθεστε να εξετάσετε την πρόταση για διανομή επιταγών αντί τροφίμων, ώστε να ενισχυθεί η αξιοπρέπεια των δικαιούχων και να αποφευχθεί η πολιτική εκμετάλλευση της διανομής;
7. Προτίθεται η Κυβέρνηση να ενισχύσει τα συνοδευτικά μέτρα του ΤΕΒΑ (π.χ. συμβουλευτικές υπηρεσίες, προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης) για την ολιστική υποστήριξη των δικαιούχων και για την πρόληψη του κοινωνικού αποκλεισμού;

Οι ερωτώντες βουλευτές

**Παναγιού (Γιώτα) Πούλου
Βουλευτής Βοιωτίας**

**Αλέξανδρος – Χρήστος Αυλωνίτης
Βουλευτής Κέρκυρας**

**Κυριακή Μάλαμα
Βουλευτής Χαλκιδικής**

**Θεοδώρα Τζάκρη
Βουλευτής Πέλλας**

**Δρ. Μιχαήλ Χουρδάκης
Βουλευτής Α΄ Θεσσαλονίκης**

**Ραλλία Χρηστίδου
Βουλευτής Β3 Τομέα Αττικής**